

Energizers

Uit hersenonderzoek komt langzamerhand steeds meer het bewijs dat beweging een belangrijke rol speelt voor een gezond en lerend brein.

Een energizer is een kleine opdracht die zorgt voor afwisseling in de les, voor het losmaken van energie en voor het richten van de aandacht. Het doel van een energizer is ook vooral dat het leuk is. Dat er even een moment is van plezier maken met elkaar.

In deze uitgave vind je eenvoudig bruikbare energizers. Energizers die je zo in de klas kan doen. Die geen of weinig voorbereiding vragen en die maar een paar minuten hoeven te duren.

Behalve dat energizers leuk zijn om te doen, kun je ze ook gebruiken om aandacht en concentratie te oefenen.

Inhoudsopgave

1. Alfabet (pagina 3)
2. Associatie (pagina 5)
3. Automatiseren (pagina 7)
4. Begeleide inoefening (pagina 10)
5. Beoordelen (pagina 12)
6. Beschrijven (pagina 14)
7. Beweging (pagina 16)
8. Beweging/Concentratie (pagina 24)
9. Brainstormen (pagina 28)
10. Communiceren (pagina 30)
11. Concentratie (pagina 32)
12. Concentratie/Ontspanning (pagina 36)
13. Contextsommen (pagina 38)
15. Coöperatief/Automatiseren (pagina 40)
16. Creativiteit (pagina 42)
17. Geluid (pagina 47)
18. Geometrie (pagina 49)
19. Getalbegrip (pagina 51)
20. Groepjes maken (pagina 54)
21. Ideeën organiseren (pagina 56)
22. Informatie overbrengen (pagina 58)
23. Mening uiten (pagina 60)
24. Muziek (pagina 62)
25. Muziek/Beweging (pagina 70)
26. Ontspanning (pagina 72)
27. Optellen (pagina 75)
28. Overige vakken (pagina 77)
29. Overleggen (pagina 80)
30. Reflectie (pagina 82)
31. Ruimtelijk inzicht (pagina 84)
32. Rustgevend (pagina 86)
33. Samenwerken (pagina 88)
34. Spelling (pagina 90)
35. Stellen (pagina 95)
36. Tekstbegrip (pagina 97)
37. Voorkennis activeren (pagina 99)
38. Waarneming (pagina 108)
39. Woordenschat (pagina 110)
40. Zelfstandige inoefening (pagina 116)

Alfabet

Alfabet

Alfabetspel: Dit spel gebeurt in tweetallen. Je gaat een gesprek voeren waarbij je om de beurt een zin zegt. Maar het eerste woord van elke zin moet elke keer beginnen met de eerstvolgende de letter uit het alfabet, bijv: Aardappels eet ik altijd als laatste. Boontjes lust ik niet. Citroensap doet mijn moeder daarover, enz. Wie lukt het om bij Z te komen?

basisonderwijs.online

Associatie

Associatie

Woord associatie. Leerling a start met een een woord. Leerling b associeert hier op; bijv. strand- zee- blauw- lucht enz.

basisonderwijs.online

Associatie

Op beginzinnnetjes. De leerkracht begint een zin en een aantal leerlingen maken hem af; bijv. ik hoor nu.....

basisonderwijs.online

Associatie

Beeldassociatie. Aantal leerlingen kijken naar het bord. De leerkracht roept een woord. De leerlingen draaien zich om en nemen een houding aan, waar ze aan denken, bij dat woord.

basisonderwijs.online

Associatie

Gebonden associatie. Een leerling noemt een dubbelwoord. De volgende bedenkt een nieuwe met het laatste stukje van het vorige dubbelwoord. Het hoeft niet echt te bestaan maar wel logisch klinken. Bijv. keukenstoel- stoelpoot - pootsteun enz.

basisonderwijs.online

Automatisieren

Automatiseren

Cijferspel: De leerkracht schrijft 5 getallen op het bord en noemt een getal onder de 100. De kinderen moeten met de 5 getallen op het bord zo dicht mogelijk bij dat getal komen. Ze mogen aftrekken, optellen, vermenigvuldigen en delen.

basisonderwijs.online

Automatiseren

Rekenslang: De leerkracht noemt een som, bijv. $2 \times 3 = 6$. De volgende die aan de beurt is, begint een som met 6. En zo verder. Je mag optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

basisonderwijs.online

Automatiseren

Er worden tweetallen gemaakt. Alle groepjes krijgen 10 minuten de tijd om een optelsom te maken die zo dicht mogelijk bij de 100 zit. De kinderen moeten alle getallen van 1 tot en met 9 eenmaal gebruiken.

basisonderwijs.online

Automatiseren

De spelleider noemt een tafel. De kinderen zeggen de antwoorden van de tafel hardop. Ze slaan bij een oneven getal met hun rechterhand op de rechterknie en bij een even getal slaan ze met hun linkerhand op de linkerknie.

basisonderwijs.online

Automatiseren

Met de bal. De leerkracht noemt een som en gooit de bal naar een kind. Hij geeft antwoord en gooit de bal weer terug.

basisonderwijs.online

Automatiseren

Vierentwintigen: Gebruik hiervoor de 24-kaartjes. Laat leerlingen in tweetallen of groepjes het spel spelen. Wie het eerste 24 heeft gemaakt met de omringende cijfers wint. Je mag optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

basisonderwijs.online

Automatiseren

Battle: Iedereen gaat staan. Iemand krijgt de beurt en mag iemand anders uitdagen. Ze krijgen samen dezelfde som en degene die het antwoord als eerste geeft mag blijven staan. De ander gaat zitten. Degene die gewonnen heeft mag weer een nieuw iemand uitdagen.

basisonderwijs.online

Automatiseren

Getallen schudden: Dit spel lijkt op "steen, papier, schaar". Je schudt 3 keer met je vuist en bij de vierde keer steek je een aantal vingers uit. De leerkracht noemt het getal wat de kinderen samen moeten maken. In hoeveel pogingen maken ze het getal? Is het getal gemaakt, dan steek je je hand omhoog. Hierna eventueel rondlopen en weer nieuwe tweetallen vormen.

basisonderwijs.online

Begeleide inoefening

Begeleide inoefening

Waar / niet waar: De leerkracht stelt een vraag. Is het antwoord waar dan gaan de leerlingen staan, is het antwoord niet waar dan blijven de leerlingen zitten.

basisonderwijs.online

Begeleide inoefening

1 tegen 100: 1 leerling gaat met zijn rug naar de klas staan. Alle leerlingen krijgen 3 kaartjes. De leerkracht stelt een meerkeuze vraag. De klas houdt het kaartje omhoog, waarvan ze denken dat het goed is. Dit doet ook de leerling voor de klas. Heeft hij het antwoord goed dan mag hij blijven spelen. De kinderen in de klas die het fout hebben gaan zitten. Heeft hij het fout dan wordt er een nieuwe leerling uit de overgebleven leerlingen gekozen die voor de klas mag staan. Wie blijft er over?

basisonderwijs.online

Beoordelen

Beoordelen

PMOI: plussen, minnen, omdraaien en interessant. Geef bij een aantal ideeën 3 plussen en 3 minnen. Probeer daarna van elk min idee, een plus idee (door een aanpassing) te verzinnen en het daardoor een interessant idee te maken.

basisonderwijs.online

Beoordelen

Bij een idee mag om de beurt eerst een “engel” het idee de hemel in prijzen en daarna een “duivel” het idee helemaal afkraken. Zo kom je op de positieve en negatieve punten van een idee.

basisonderwijs.online

Beschrijven

Beschrijven

Kijk-schrijf-gesprek. Ieder groepje krijgt een voorwerp. Ze krijgen 2 minuten de tijd om het goed te bekijken en het in hun geheugen vast te leggen. Daarna wordt het voorwerp weggehaald. De leerlingen maken vervolgens zo goed mogelijk een beschrijving en / of een tekening vna het voorwerp. Daarna bespreken ze de kenmerken met hun groepje. Na het gesprek kunnen ze het voorwerp weer bekijken om te zien hoe ze het gedaan hebben.

basisonderwijs.online

Beweging

Beweging

Actief beginnen 's morgens door eerst rond te lopen en los te schudden, pas daarna aan de les beginnen.

basisonderwijs.online

Beweging

Omgekeerd verstoppertje: 1 persoon verstopt een klein voorwerp en de rest gaat het zoeken. Hebben ze het gevonden dan gaan ze stil op hun plek zitten.

basisonderwijs.online

Beweging

Lege stoel: De helft van de klas zit in een kring. De andere helft staat achter elke stoel in de kring. Eén stoel is leeg. Het kind wat achter de lege stoel staat, knipoogt of noemt de naam van een kind wat op een andere stoel zit. Dat kind moet zich zo snel mogelijk naar de lege stoel verplaatsen. De leerling achter hem probeert dit te voorkomen door de schouders vast te pakken.

basisonderwijs.online

Beweging

Kokosnoten / vikingen
De leerling die de kokosnoot heeft doet beide handen tegen de wangen. De leerlingen naast hem doen de hand die aan de kokosnoot grenst ook tegen het hoofd om zich te beschermen. De leerling "gooit" de kokosnoot naar een andere leerling. Degene daarnaast moeten zich ook weer beschermen. Gaat dit fout of zijn ze te laat dan zijn ze af. Vikingen is de variant waarbij degene die de viking is een viking muts nadoet degene daarnaast moeten roeien en degene daarnaast zijn de golven.

basisonderwijs.online

Beweging

Plaats verwisselen. De leerlingen zitten in een kring. Elke leerling krijgt een getal met een nummer. Een leerling staat in het midden en noemt 2 nummers. Die moeten proberen van plek te verwisselen. De leerling in het midden probeert een plekje te bemachtigen tijdens het wisselen.

basisonderwijs.online

Beweging

In de knoop. Leerlingen vormen een lange rij met elkaars handen vast. Dan proberen ze door over elkaar heen te stappen en onder elkaar door te gaan een knoop te vormen. Is dit gelukt dan pakken de uiteinden elkaar vast en dan moeten ze proberen uit de knoop te komen.

basisonderwijs.online

Beweging

Spiegelen. Probeer je maatje zo goed mogelijk te spiegelen.

basisonderwijs.online

Beweging

Naam en beweging. Iedereen staat in een kring. Een leerling zegt zijn naam en doet daar een beweging bij. De andere leerlingen doen dit als een soort wave na.

basisonderwijs.online

Beweging

Krachtpatser: Laat de leerlingen elke keer 10 seconden een bepaalde spiergroep aanspannen en daarna weer loslaten. Bijv. handpalmen tegen elkaar op borsthoogte, vingertoppen tegen elkaar, vingers buigen en dan uit elkaar trekken, handen tegen tafelblad duwen enz.

basisonderwijs.online

Beweging

commando: De leerlingen voeren de opdrachten van de leerkracht uit, maar alleen als er 'commando' voor gezegd wordt.

basisonderwijs.online

Beweging

Lichaamstaal: Iedereen in de groep bedenkt een woord. De leerling die uitgekozen wordt, gaat voor de klas het beeld uitbeelden maar niet zoals normaal. Hij wijst lichaamsdelen aan waarvan de eerste letter nodig is voor het woord. Dus sport = schouder, pink, oor, rug, teen. De andere kinderen moeten het hele woord raden.

basisonderwijs.online

Beweging

Omgekeerde wereld: De leerlingen doen precies het omgekeerde van wat de leerkracht zegt. Dus als de leerkracht zeg: "armen omhoog" doe je je armen naar beneden.

basisonderwijs.online

Beweging

Gumvangen: Til een gebogen arm op tot horizontaal. Leg een gum op je elleboog. Probeer nu door je arm te veren de gum omhoog te gooien en weer op te vangen.

basisonderwijs.online

Beweging

Hark en Slungel: Je hebt twee figuren Hark en Slungel. Als de juf 'Hark' zegt, dan beweeg je heel houterig als een soort robot. Zegt de juf 'Slungel' dan ben je een soort spaghetti-pop die heel soepel beweegt. Je loopt door de klas en luistert naar wat de juf zegt. Steeds sneller afwisselen is leuker.

basisonderwijs.online

Beweging

Slowmotion: De leerlingen gaan ergens in de klas staan. Op het teken van de leerkracht gaan ze in slow motion naar hun stoel. Wie het laatst zit heeft gewonnen, maar je mag niet stil staan.

basisonderwijs.online

Beweging

Schootje zit: Ga in een kring staan met je linkerschouder naar het midden, heel dicht bij elkaar. Op het teken van de leerkracht zak je naar beneden, zodat je op de schoot van degene achter je komt te zitten. Als dit goed gaat kan je proberen te gaan lopen met deze grote zitcirkel.

basisonderwijs.online

Beweging

Beweegdobbelsteen: Doe dit in twee- of drietallen. Elk groepje heeft een dobbelsteen. Wie het laagste aantal ogen gooit moet een beweeg opdracht doen, die de andere groep heeft bedacht: bijv. rondje hinkelen, 5 keer springen enz.

basisonderwijs.online

Beweging

(on)stabele toren: Dit doe je in groepjes. Elke groep krijgt een dubbel blad uit de krant. Ze moeten er allemaal samen op staan. Alle voeten moeten de krant raken. De leerkracht geeft daarna opdracht om de krant te verkleinen. Als het te klein wordt, dan mag er 1 voet in de lucht en 1 op de krant.

basisonderwijs.online

Beweging

Duimpje drukken. Dit spel doe je in tweetallen (eventueel binnen-buitenkring). Je haakt de handen in elkaar. Op het startsein probeer je de duim van de ander te vangen onder je eigen duim. Hij moet 3 tellen blijven zitten. Lukt dit, dan win je.

basisonderwijs.online

Beweging

Zonder handen: Maak een tekening zonder je handen te gebruiken. Doe bijvoorbeeld het potlood tussen je lippen, polsen, ellebogen, knieën enz.

basisonderwijs.online

Beweging

Wiens knie is dat: De groep zit in de kring. Een persoon wordt geblinddoekt en door de spelleider bij iemand op de schoot gezet. Deze maakt vervolgens een of ander geluid. De 'blinde' moet nu raden bij wie hij op de schoot zit. Als hij het goed raadt, mag hij op die plek gaan zitten en wordt een ander geblinddoekt. Raadt hij het fout, wordt hij bij een ander op schoot gezet.

basisonderwijs.online

Beweging

Mensenmachine: De deelnemers bouwen met hun lichaam een machine die beweegt en geluiden voortbrengt. Elke deelnemer moet daarvoor minstens een ander aanraken en beeldt steeds een machine-onderdeel uit, door bijvoorbeeld met het hoofd te schudden, te sissen of met de voet te stampen en brommen enz.

basisonderwijs.online

Beweging

Alle vogels vliegen: De leerlingen moeten de leerkracht nadoen, maar alleen als hij (voordat hij de beweging uitvoert) een stelling noemt die waar is. Bijv. hij zegt: "Bijna alle vogels vliegen" en doet zijn handen omhoog. Nu moeten alle leerlingen dit ook doen, want dit is waar: bijna alle vogels vliegen. Als hij zegt: "Alle olifanten vliegen" en vervolgens stampt, moet dit niet nagedaan worden, want dit is niet waar. Doe je het fout dan ben je af.

basisonderwijs.online

Beweging

Tijdens de les wordt er een bal gegooid. Degene met de bal moet het antwoord geven.

basisonderwijs.online

Beweging

Leer “weet woorden” aan door middel van bewegingen erbij te bedenken en uit te voeren. Zorg dat er hierbij ook gekruiste bewegingen voorkomen; die bevorderen hersengroei.

basisonderwijs.online

Beweging

Hints, eventueel hints om de hoek waarbij leerling 1 het woord krijgt. Die gaat in de gang staan, zodat de rest van de klas hem niet kan zien. In de deuropening staat leerling 2 en die doet na wat lln 1 uitbeeld en de rest van de klas probeert het te raden.

basisonderwijs.online

Beweging/concentratie

Beweging/Concentratie

Amerikaans liften. De leerlingen zitten en klappen eerst 2 keer op hun benen, daarna 2 keer in hun handen en daarna doen ze om de beurt beide duimen naast hun oren. Tijdens het plaatsnemen naast hun oren noemen ze eerst hun eigen naam en daarna de naam van iemand anders. Daarna is degene die genoemd is aan de beurt.

basisonderwijs.online

Beweging/Concentratie

Ik ga op reis en ik neem mee, maar met extra moeilijkheid dat je er ook een bijpassende beweging erbij moet doen en dus onthouden.

basisonderwijs.online

Beweging/Concentratie

De leerkracht zorgt dat het morse alfabet op het bord staat. De leerlingen gaan korte woorden omzetten in morse code. Daarna geven ze dit door, door te tikken op de rug van een andere leerling. Deze probeert erachter te komen welk woord er doorgegeven wordt. Variant: Chinees fluisteren met morsecode (in een kring doorgeven en wat denkt de laatste dat het woord is)

basisonderwijs.online

Beweging/Concentratie

Balanceerkunst: Neem een liniaal en laat die balanceren op je handpalm. Hoe lang houd je dit vol? Je kan variëren met materiaal of de balanceerplaats, zoals vinger, neus, duim enz.

basisonderwijs.online

Beweging/samenwerken

Beweging/Samenwerken

Figuren maken. In groepjes maken de leerlingen zo snel mogelijk het figuur wat de leerkracht noemt.

basisonderwijs.online

Brainstormen

Brainstormen

Paradoxaal brainstormen: In plaats van zoveel mogelijk ideeën te geven om de taak te volbrengen kan je ook zoveel mogelijk dingen bedenken om de taak te laten mislukken. Zo weet je al wat de valkuilen bij de opdracht zijn en kan je bedenken hoe je ze kan voorkomen.

basisonderwijs.online

Brainstormen

Systeem 5 x 3: de groep wordt verdeeld in groepjes van 5. Elke leerling schrijft voor zichzelf 3 oplossingen voor een probleem op. Geeft dit briefje vervolgens door aan de volgende, die leest dit en schrijft er weer 3 oplossingen bij. Dit kunnen nieuwe zijn of verder gaan op al bedachte oplossingen. Dit wordt gedaan tot alle 5 leden van elk groepje elk briefje hebben gehad. Daarna heb je dus 75 ideeën met je groepje. Hier kan je de beste(n) uithalen.

basisonderwijs.online

Communiceren

Communiceren

Vraaggesprek: Laat tweetallen een gesprek voeren over een onderwerp. Maar ze mogen alleen maar vragen aan elkaar stellen. Wie houdt dit het langste vol zonder stil te vallen of in de herhaling te vallen?

basisonderwijs.online

Communiceren

Verboden woord: Je gaat een gesprek voeren in tweetallen, maar je mag de woorden 'en' en 'ik' niet gebruiken. Wie houdt dit het langst vol?

basisonderwijs.online

Concentratie

Concentratie

Op een rij zetten. Leerling mag 1 minuut naar een aantal leerlingen op een rij kijken. Moet zich dan omdraaien. De volgorde verandert en daarna moet de leerling de volgorde weer juist maken.

basisonderwijs.online

Concentratie

Wat heb ik veranderd?
Bekijk je maatje. Ogen dicht terwijl je maatje iets verandert. Daarna proberen te raden wat er veranderd is. Variant: Leerling gaat de gang op en raadt wat er in de klas veranderd is.

basisonderwijs.online

Concentratie

Hoeveel achter mij? Een leerling gaat met zijn rug naar de klas zitten. Nu gaan er een aantal kinderen achter hem staan. Hij moet raden hoeveel het er zijn.

basisonderwijs.online

Concentratie

Wie roept mij? Leerling gaat met zijn rug naar de klas zitten en iemand anders noemt zijn naam, eventueel met een gek stemmetje. Hij moet raden wie dit is.

basisonderwijs.online

Concentratie

Variant op het klassieke moordenaartje. Alle IIn doen hun ogen dicht. De leerkracht geeft tikjes op de schouders van de IIn die moordenaar en rechercheur (2x) zijn. IIn weten niet wie wie is. Zijn allebei de rechercheurs dood dan heeft de moordenaar gewonnen.

basisonderwijs.online

Concentratie

Luisterend tellen. De klas gaat proberen zo ver mogelijk te tellen maar er zijn een aantal regels. Als 2 kinderen tegelijk hetzelfde getal zeggen moeten ze opnieuw beginnen, wordt er een verkeerd getal gezegd moet je opnieuw beginnen. Je mag niet afspreken of seinen. Hoe ver kan je komen.

basisonderwijs.online

Concentratie

Kimspel: leg 10 voorwerpen voor iedereen zichtbaar voor in de klas. De leerlingen mogen er 1 minuut stil naar kijken. Daarna gaat er een doek overheen. De kinderen schrijven nu de dingen die ze nog weten op. Wie weet ze allemaal? Dit kan je ook uitbreiden naar meer voorwerpen.

basisonderwijs.online

Concentratie

Pictonairy: 1 leerling tekent iets de andere proberen zo snel mogelijk te raden wat er getekend wordt.

basisonderwijs.online

Concentratie

Voorhoofdschrijven: Dit doe je in tweetallen. Een leerling legt een blaadje op zijn voorhoofd en probeert een woord te schrijven. De ander raadt welk woord. Daarna wisselen.

basisonderwijs.online

Concentratie

Drie op een rij verliest: Boter, kaas en eieren maar dan omgekeerd. Wie drie op een rij heeft verliest.

basisonderwijs.online

Concentratie/Ontspanning

Concentratie/Ontspanning

Hoe lang duurt 1 minuut? De leerlingen gaan staan achter hun stoel. Ze zijn helemaal stil. Als ze denken dat er 1 minuut voorbij is gaan ze zitten. Wie zit het dichtste bij?

basisonderwijs.online

Contextsommen

Contextsommen

Verhaalsommen: Laat de leerlingen zelf van kale sommen verhaalsommen maken voor een ander groepje / tweetal / volgende dag.

basisonderwijs.online

Coöperatief/Automatiseren

Coöperatief/Automatiseren

Flitsen: De leerkracht deelt flitskaartjes uit voor een bepaald vak. De leerlingen gaan in tweetallen hier mee bezig. De een laat het kaartje zien de ander geeft antwoord. De eerste zegt of het goed is. Is het goed dan krijgt dat kind het kaartje. is het fout gaat het onderop de stapel.

basisonderwijs.online

Creatief

Creatief

Wat zegt mijn naam over mij? Laat de leerlingen bij elke letter van hun naam een eigenschap bedenken, die bij hunzelf past. Of een zin maken van hun naam. Maak hier een mooie poster van.

basisonderwijs.online

Creatief

Product verbeteren: Laat leerlingen nadenken over hoe ze een product kunnen verbeteren. Waardoor zou het beter worden. Is het haalbaar? Is er al zoiets op de markt? Kan je het zelf proberen te maken?

basisonderwijs.online

Creatief

Maak een picasso tekening. Teken een gezicht, olifant of huis met je ogen dicht. De leerkracht geeft aan wat je tekent. Je mag je ogen niet open doen en je potlood niet van het papier halen. Als uitbreiding kan je hierna nog een gedicht bedenken bij de tekening.

basisonderwijs.online

Creatief

Voel-boekjes maken. Aan de hand van het materiaal in het voelboekje een gedicht maken. Stel de leerlingen de volgende vragen: Wat voel je? Wat zie je? enz.

basisonderwijs.online

Creatief

Een gedicht schrijven op boomblaadjes die buiten gevonden zijn.

basisonderwijs.online

Creatief

Met lucifers en kneedgum worden 3d figuren gemaakt. Daarna een schoenendoos met wit papier erachter zetten en met lampjes schaduwfiguren maken. Eventueel kan er dan ook nog een klein stukje plastic gebruikt worden om de figuren te veranderen. Laat de leerlingen hier verhalen mee verzinnen.

basisonderwijs.online

Creatief

Brabbeltaal: Iedereen krijgt een briefje met daarop een mededeling (ik heb oorpijn, mijn band is lek enz.) Om de beurt gaat iemand voor de klas staan en probeert door middel van brabbeltaal en gebaren aan de groep duidelijk te maken wat er op zijn briefje staat. De rest raadt.

basisonderwijs.online

Creatief

Kennismakingsgesprek: De leerlingen moeten solliciteren op een onzin beroep / onzin thema. Hiervoor moeten ze een 2 minuten durende speech houden. Bijv. 'Moeten honden een muziekinstrument leren te bespelen?' Het verzamelen van noedels als hobby, enz.

basisonderwijs.online

Creativiteit

Creativiteit

Sneeuwvloktekening: Dit spel doe je in tweetallen en je hebt potlood en papier nodig. Bepaal wie leerling a en b is. B begint met een aantal stippen (tussen de 20 en 40) willekeurig op het papier te zetten. A moet een tekening van deze stippen maken. Je moet alle stippen gebruiken. Daarna op de achterkant van het vel wisselen.

basisonderwijs.online

Creativiteit

Alledaagse waarnemingen: Stel een aantal vragen waar je normaal niet over nadent zoals: Hoeveel deuren ben je al doorgelopen vanmorgen? Hoe ruikt een aardappel? Hoeveel boeken heeft een school per leerling nodig? Laat de leerlingen hierover nadenken en praten met elkaar.

basisonderwijs.online

Creativiteit

Altijd hetzelfde: De leerkracht stelt een vraag en per groepje worden zoveel mogelijk goede antwoorden opgeschreven. Vragen kunnen zijn: Wat is altijd rood? Wat is altijd groter dan een mens? enzovoort.

basisonderwijs.online

Geluid

Geluid

Jabbertalk. Neem van drie namen de eerste drie klanken (bijv. adam, lucas, claudia wordt aluclau) de groep gaat in een kring een “roddel” doorgeven door alleen dit woord te gebruiken. Probeer het ook met andere soorten van spreken, zoals boos zijn, verdrietig, straf geven, een compliment geven. Variant: in een binnen-buitenkring een minuut naar elkaar jabbertalken.

basisonderwijs.online

Geometrie

Geometrie

Met grote elastieken laat je leerlingen vormen maken, waarbij ze hun hele lijf gebruiken.

basisonderwijs.online

Getalbegrip

Getalbegrip

Dit doe je in groepjes. Iedereen tekent 4 vakjes naast elkaar. Om de beurt mogen de kinderen met de dobbelsteen gooien. Het cijfer wat je gooit moet je in 1 van de vakjes schrijven. Wie heeft er na 4 keer gooien het hoogste getal?

basisonderwijs.online

Getalbegrip

Dit doe je in teams. De leerkracht noemt een getal onder de 10, bijv 6. Een kind van het groepje begint met tellen en daarna de volgende enz. maar hij mag geen getal zeggen uit de tafel van 6 of waar een 6 in voorkomt in plaats daarvan zegt hij slurf.

basisonderwijs.online

Getalbegrip

Raad mijn getal. Dit spel kan klassikaal, in groepjes of in tweetallen gespeeld worden. De leider schrijft een getal onder de 100 op een papiertje. Degene die gaat raden mag 'ja / nee' vragen stellen. De leider turft hoeveel vragen de ander nodig heeft om het te raden. Daarna draai je het om. Wie de minste vragen nodig heeft wint.

basisonderwijs.online

Getalbegrip

Boe-Bah. De kinderen zitten in de kring en om de beurt wordt er geteld. Is een nummer deelbaar door 3 dan, wordt er 'boe' gezegd. Is het getal deelbaar door 5, dan wordt er 'bah' gezegd. Is het getal deelbaar door 3 en 5 dan wordt er 'boebah' gezegd en draait de telrichting.

basisonderwijs.online

Getalbegrip

Zoek mijn systeem. Voor deze werkvorm tekent de leerkracht 2 kaders op het bord met daarin verschillende dingen die gebaseerd zijn op bepaalde regels. bijv. ene kader even, andere oneven. Tafel van 3 en 5 enz. De leerlingen moeten de regel proberen te raden. Dit kan in tweetallen. Als een team denkt de regel ontdekt te hebben, dan mogen ze een item aan beide kaders toevoegen. Is dit juist dan blijft het staan, onjuist dan wordt het uitgeveegd.

basisonderwijs.online

Groepjes maken

Groepjes maken

Zoek je eigen liedje. Bedenk zoveel liedjes als groepjes die je wilt hebben. Schrijf voor elk kind één van die liedjes op een blaadje. De kinderen krijgen allemaal een blaadje. Op het teken van de leerkracht gaan ze zo hard mogelijk het liedje zingen en rondlopen en proberen zo de anderen die hetzelfde liedje zingen te vinden.

basisonderwijs.online

Ideeën organiseren

Ideeën organiseren

Mindmap: Maak alleen of samen een mindmap van de samen te vatten stof.

basisonderwijs.online

Informatie overbrengen

Informatie overbrengen

Geef door: Een leerling van ieder groepje wordt uitgekozen om het lokaal te verlaten. De leerkracht legt iets uit of geeft informatie aan de overgebleven leerlingen. De afwezige leerlingen keren terug naar hun groep. Groepsleden leren hen wat ze hebben gemist toen ze weg waren. Omdat daarna de afwezige leerlingen van elk groepje van de leerkracht quizvragen te beantwoorden krijgen, zijn de teamleden goed gemotiveerd om de leerstof zo goed mogelijk over te brengen.

basisonderwijs.online

Informatie overbrengen

Legpuzzel: Alle nummers 1 van elk groepje gaan bij elkaar zitten, alle nummers 2 enz. Elk nieuw ontstaan groepje krijgt een stukje van de leerstof. Dit bestuderen ze en hier mogen ze een samenvatting of aantekeningen van maken. Daarna gaat elk nummer weer naar zijn eigen groepje en verteld wat hij geleerd heeft. Zo hebben ze samen de hele tekst compleet. Variant is dat elke leerling in het groepje wel een eigen stukje tekst krijgt maar niet bij anderen gaat zitten en dit stukje tekst voorleest aan de anderen van het groepje, daarna genummerde koppen bij elkaar.

basisonderwijs.online

Mening uiteen

Mening uiten

Eens / oneens cirkel. De groep staat in een cirkel. De docent staat in het midden en vertelt een stelling.

Leerlingen bewegen om aan te geven of ze het er mee eens zijn of niet. Hoe dicht je bij de leerkracht gaat staan hoe meer je het er mee eens bent. Ben je het er helemaal niet mee eens dan blijf je op de cirkellijn staan. Leerlingen discussiëren daarna met iemand die dicht bij hen staat over het onderwerp.

basisonderwijs.online

Muziek

Muziek

Tokkel er op los: Alle leerlingen krijgen 2 ritmestokjes. De leerkracht geeft aan wat ze na moeten doen met de ritmestokjes, bijv een dier, lekkende kraan, enz.

basisonderwijs.online

Muziek

Muzieksleutel. Iemand gaat op de gang staan. De leerkracht verstopt iets. De andere leerlingen proberen aan te geven of hij / zij in de buurt is of niet door harder en zachter te klappen (of ander geluid).

basisonderwijs.online

Muziek

Met boomwhackers worden “weet dingen” aangeleerd zoals de tafels, woordenschatwoorden of topo landen.

basisonderwijs.online

Muziek

De leerlingen krijgen een afgebakende opdracht (woordenschatwoorden, tafels, spellingwoorden, wereldoriëntatie begrippen). Ze gaan deze woorden op een bekende melodie zetten. Daarna presenteren aan de klas.

basisonderwijs.online

Muziek

Muziekstuk luisteren en daarna nadoen.

basisonderwijs.online

Muziek

Elk kind krijgt een plastic zak. Hier ga je muziek mee maken. Zoals een regenbui, maar ook een klankstuk in een groepje voorbereiden.

basisonderwijs.online

Muziek

Geluidenvierkant: De leerkracht tekent op het bord een groot vierkant. Dit wordt vervolgens in een aantal hokjes verdeeld. In samenspraak met de kinderen, verschijnt in ieder hokje een tekening van iets dat geluid maakt. Als de tekeningen worden aangewezen maken de kinderen het geluid met hun mond.

basisonderwijs.online

Muziek

Menselijke xylofoon: Een aantal kinderen staat met vooruit gestrekte armen voor de klas en vormt op die manier een xylofoon. Ieder krijgt een enkele toonhoogte van een simpel liedje toegewezen. Iemand ander "bespeelt" de xylofoon door op de armen te tikken. De kinderen mogen alleen de woorden die bij hun toonhoogte passen zingen.

basisonderwijs.online

Muziek

Liedje opnieuw in elkaar zetten: Een eenvoudig lied wordt in een aantal fragmenten verdeeld. De kinderen krijgen ieder een fragment toegewezen. De kinderen staan verspreid door het klaslokaal en zingen ieder bij herhaling hun eigen stukje van het lied. Iemand anders moet de kinderen in de goede volgorde voor de klas zetten en het liedje weer repareren.

basisonderwijs.online

Muziek

Teken een liedje: een leerling mag op het bord een titel van een liedje proberen te tekenen. Het groepje wat als eerste het liedje zingt, heeft gewonnen.

basisonderwijs.online

Muziek

Opsporing verzocht. De kinderen zitten in een kring. In het midden staat een geblinddoekte leerling. Verschillende kinderen hebben een instrument. De geblinddoekte krijgt de opdracht een bepaald instrument te zoeken. Natuurlijk spelen alle instrumenten door elkaar.

basisonderwijs.online

Muziek

Wie zingt het hardst: De kinderen staan in een kring, 1 leerling staat geblinddoekt in het midden. Een aantal kinderen zingt een liedje. Een van hen zingt harder dan de rest. De geblinddoekte probeert te horen wie dit is.

basisonderwijs.online

Muziek

Welk instrument ontbreekt: Een aantal kinderen krijgt een instrument. Een leerling neemt goed op welke instrumenten dit zijn. Hij gaat met zijn rug naar de klas zitten, terwijl alle instrumenten op een-na spelen. Welk instrument ontbreekt?

basisonderwijs.online

Muziek

Wat was de volgorde?: Een aantal instrumenten wordt in een bepaalde volgorde bespeeld. Een leerling zit met zijn rug naar het geluid en vervolgens moet hij de instrumenten weer in de goede volgorde aanwijzen.

basisonderwijs.online

Muziek

Raad het lied: De leerkracht nodigt een leerling uit om een bekend liedje te spelen op een instrument / klappen of neuriën. De rest van de klas raadt welk liedje het is.

basisonderwijs.online

Muziek

Schepping: Jullie zitten met 4 kinderen samen. Iedereen heeft een blad papier. Bovenaan het blad teken je een hoofd met een hals. Vouw het papier zo dat de volgende nog het laatste stukje hals ziet. Geef dan het papier door. De volgende tekent een bovenlijf, vouwt weer om en geeft door. De laatste tekent het onderlijf. Daarna weer doorgeven en bekijk het resultaat.

basisonderwijs.online

Muziek

Fouten raden: De spelleider zingt telkens een bekend liedje en verandert daarbij iets aan de tekst of melodie, maar wel zo dat het niet teveel opvalt. De klas probeert te raden wat er verandert is.

basisonderwijs.online

Muziek

Chinees fluisteren met ritme: Iedereen zit in een kring met de rug naar degene naast je toe. De eerste begint met een bekend liedje te tikken op de rug van degene voor hem. Die geeft dat weer door enzo verder. Kan de laatste erachter komen welk liedje het is?

basisonderwijs.online

Muziek

Klapspel: Deel de groep in tweeën. De spelleider slaat op een rustig tempo op een trom. De ene groep moet om de 3 slagen in de handen klappen de andere groep om de 5 slagen en dat zonder in de war te raken. Als dat goed gaat komt er een stoorzender die willekeurig er tussendoor klapt. Gaat dat goed dan nog een groep of stoorzender erbij.

basisonderwijs.online

Muziek

Pubquiz: Maak een quiz met allerlei muziekkennis over verschillende nummers en artiesten. De leerlingen beantwoorden in groepjes de vragen. Welk groepje heeft de meeste muziekkennis. Dit kan ook uitgebreid worden met activiteiten, zoals doe een dirigent na, wie kan het hoogste zingen en daar punten voor geven. Of raden uit welke landen bepaalde muziek komt.

basisonderwijs.online

Muziek

Stoorzender: De groep wordt in 3 gelijke groepen verdeeld. Het eerste groepje is de zender, de tweede ontvanger en de derde stoorzender. De zender en ontvanger groep staan elk aan een kant van het lokaal. In het midden staan de stoorzenders. Op het teken van de leerkracht zenden de zenders een liedje naar de ander kant waarbij ze alleen mogen neuriën of klanken gebruiken. De stoorzenders proberen dit te verhinderen door met instrumenten geluid te maken. De ontvangers proberen te raden welk lied het is.

basisonderwijs.online

Muziek

Meekrijgspeel. Alle kinderen kiezen een bekend liedje, ieder voor zich zonder dit aan elkaar te zeggen. Op het teken van de spelleider loopt iedereen kriskras door de ruimte, terwijl ze zo hard mogelijk hun eigen liedje zingen. Het is nu de bedoeling dat ieder kind probeert zoveel mogelijk kinderen met zijn eigen liedje mee te krijgen. Dat wil zeggen: zodanig te beïnvloeden dat ze met hem mee gaan zingen. Als een kind dus in de war raakt, zingt het mee met het liedje waardoor hij / zij in de war raakte. Na 2 minuten kijken wat de grootste groep is.

basisonderwijs.online

Muziek

Liedje afmaken. De kinderen zitten in een kring. Iemand begint met de eerste regel van een liedje te zingen. Degene die naast hem zit zingt de tweede regel, de volgende de derde enz. Dit gaat zo door tot iemand de tekst niet meer kent. Deze moet dan zelf een nieuw liedje inzetten.

basisonderwijs.online

Muziek

Bestuurd per instrument: Een persoon wordt geblinddoekt en wordt door 4 instrumenten geleid naar een andere persoon die ergens in het lokaal staat opgesteld. Van tevoren wordt een code afgesproken waarmee de 4 instrumenten de blinde sturen. De code houdt in dat het geluid een bepaalde richting aangeeft. bijv: triangel = rechtdoor, trom = linksaf enz. Uiteraard mag er maar 1 geluid tegelijk klinken.

basisonderwijs.online

Muziek

Muzikaal pandverbeuren: Iedereen levert een 'pand' in bij de spelleider (iets van hemzelf). Alle voorwerpen worden onder een grote doek gelegd. Zonder te kijken wordt er telkens een voorwerp onder de doek uitgehaald. De eigenaar ervan moet dan om het pand terug te krijgen een briefje trekken waarop een muzikale opdracht staat. Indien deze opdracht goed uitgevoerd wordt krijgt hij zijn pand terug, anders gaat het voorwerp weer onder de doek en moet hij wachten tot hij weer aan de beurt komt.

basisonderwijs.online

Muziek

Liedje uitbeelden: Dit spel wordt in teams gedaan. Elk team krijgt een briefje waar een bekend liedje op staat. Na een voorbereidingstijd van ongeveer 10 minuten moeten de groepjes het liedje uitbeelden. De andere groepjes raden welk liedje er bedoeld wordt.

basisonderwijs.online

Muziek

Geluid en gevoel: Er worden 2 reeksen van 6 woorden op het bord geschreven. De eerste bestaat uit manieren waarop geluiden gemaakt kunnen (hard, zacht, hoog, laag, scherp, dof). De andere reeks bestaat uit gevoelens (vrolijk, angst, verdriet enz). Om de beurt gooit iemand met 2 dobbelstenen en probeert hij de combinatie van de dobbelstenen te verwoorden in muziek. Dus bijv. zacht en vrolijk. Dit gebeurt met zelfgekozen instrumenten.

basisonderwijs.online

Muziek

Welk liedje is dit? Dit spel wordt in teams gedaan. Op het bord verschijnt telkens een woord uit een bekend liedje. De groepjes moeten raden uit welk liedje het komt en dit zingen.

basisonderwijs.online

Muziek/beweging

Muziek/Beweging

Wie is de leider? 1 leerling gaat naar de gang. In de klas wordt er een leider afgesproken. De leider doet bewegingen andere In doen hem na. Leerling van de gang raadt wie de leider is.

basisonderwijs.online

Muziek/Beweging

Djembe: Leg je handen op de tafel. De leerkracht leert een ritme aan. Dat tik je op de tafel en blijf je herhalen. De leerkracht probeert ondertussen je uit de concentratie te halen door andere ritmes te tikken. Ben je af stop je met tikken.

basisonderwijs.online

Ontspanning

Ontspanning

Kamertje verhuren: Laat de leerlingen een vierkant van een aantal stippen maken. Daarna gaan ze in tweetallen het spel kamertje verhuren spelen. Elke beurt mag de leerling een lijntje tussen 2 stippen zetten, maak jij het laatste lijntje van een vakje dicht dan mag jij er jouw letter inschrijven en nog een streepje zetten. Wie krijgt de meeste kamertjes?

basisonderwijs.online

Ontspanning

Helemaal niets: Laat de leerling gemakkelijk zitten / liggen. Als de leerkracht het teken geeft mogen ze een minuut lang niet bewegen en geen geluid maken. Ze mogen dus niets doen. Kijk wie het vol houdt.

basisonderwijs.online

Ontspanning

Spraakwaterval: De leerlingen krijgen 1 minuut om met elkaar te praten. Daarna moeten ze weer stil zijn en kan de les weer verder gaan.

basisonderwijs.online

Ontspanning

Onweer: Bedenk eerst met de leerlingen hoe een onweersbui klinkt. De bui begint zacht, dan steeds harder en sterft uiteindelijk weer weg. Daarna ga je een onweersbui nadoen. Verdeel de afzonderlijke kenmerken zoals, regen, donder, flitsen enz. en geef aan hoever de onweersbui is.

basisonderwijs.online

Ontspanning

Kleuren horen: Leerlingen zitten ontspannen met hun ogen dicht aan hun tafel. Er wordt muziek opgezet en de leerlingen wordt gevraagd om de kleuren te zien die de muziek bij je oproept. Als de muziek uit is mogen de ogen weer open en even overleggen met je buurman over de kleuren die je zag.

basisonderwijs.online

Ontspanning

Fantasiereis: Laat de leerlingen comfortabel gaan zitten en de ogen sluiten. Je laat ze een fantasiereis maken naar een plek die ze zelf mogen bedenken. Laat ze goed om zich heen kijken op de fantasie plek en na 2-3 minuten weer terugkeren naar de werkelijkheid.

basisonderwijs.online

Ontspanning

Chocola en baksteen: Laat de leerlingen ontspannen zitten met hun ogen dicht. Ze denken eerst 10 seconden aan iets wat ze irriteert of boos maakt. Dan geef je aan dat ze dit gaan in metselen in een steen. Nadat het ingemetseld is laten ze die steen ontploffen, zodat het slechte ook ontploft. Daarna denken ze aan iets wat ze heel gelukkig en blij maakt. Dit houden ze 10 seconden vast. Dit gaan ze overgieten met chocola. Vervolgens eten ze de chocola op zodat het goede in hun buik zit en daar lekker blijft zitten. Daarna doen ze hun ogen weer open.

basisonderwijs.online

Optellen

Optellen

Scrabble: De leerkracht geeft een aantal letters met een waarde aan en schrijft deze op het bord. De kinderen maken zoveel mogelijk woorden en berekenen de waarde. Wat is het duurste woord en wat het goedkoopste?

basisonderwijs.online

Overige vakken

Godsdienst/Engels

Schaal met envelopjes van verschillende grootte en kleuren met een geheimzinnige inhoud. Elke leerling mag een envelopje kiezen. Hier wordt daarna over gepraat. Hierbij kunnen verschillende vragen worden gesteld.

basisonderwijs.online

Aardrijkskunde

De muziek uit de verschillende topografische landen beluisteren en daarna gebruiken om de topografie aan te leren.

basisonderwijs.online

Gym

In het bos, park, veld, plein gaan gymmen in plaats van in de zaal.

basisonderwijs.online

Godsdienst

Elke leerling mag een steen kiezen. Die mogen ze om de beurt op een plek neerleggen in een grote ruimte op de grond. Zodat er een soort compositie ontstaat. Daarna praat je over hoe de steen jouw positie in de klas verbeeld en waarom.

basisonderwijs.online

Godsdienst

Iedereen mag met een aantal stenen zelf een compositie maken en daarna aan elkaar laten uitleggen waarom ze voor deze compositie hebben gekozen.

basisonderwijs.online

Gym

Muzikaal krijgertje: Een speelveld met twee helften (trefbalveld). De groep wordt in tweeën verdeeld. Elke keer gaat er 1 leerling van de groep tikken in vijandelijk gebied, maar daar moet hij een toon bij geven. Degene die af zijn gaan buiten het veld staan. Is de tikker nog niet terug in zijn eigen veld als zijn toon afgelopen is, dan is iedereen die af was weer terug. Daarna is iemand van het andere team aan de beurt. Het team dat als laatste overblijft wint.

basisonderwijs.online

Overleggen

Overleggen

Praatkaartjes: Iedere leerling heeft een praatkaartje. Leerlingen leggen hun kaartje in het midden van de tafel als ze gaan praten. Ze kunnen in willekeurige volgorde het woord nemen, maar ze kunnen geen tweede keer praten, totdat alle praatkaartjes in het midden liggen. Als alle praatkaartjes in het midden liggen, worden ze weer verdeeld en heeft iedereen weer een kans om te praten.

basisonderwijs.online

Reflectie

Reflectie

Jubelmuur-klaagmuur: De leerlingen schrijven op post-it briefjes wat er goed of niet goed ging bij een project / wat ze moeilijk of niet moeilijk vinden aan een vak. Ze worden op de betreffende muur gehangen. Daarna wordt gekeken of de briefjes gecategoriseerd kunnen worden. Eventueel laten hangen en aan het eind van het blok kijken wat er nog op de klaagmuur moet blijven hangen en wat misschien naar de jubelmuur kan.

basisonderwijs.online

Ruimtelijk inzicht

Ruimtelijk inzicht

Stad bouwen en daarna met een camera
kijken of de verhoudingen kloppen.

basisonderwijs.online

Rustgevend

Rustgevend

Koning koest: De groepsleden lopen willekeurig rond door het lokaal. Op een commando van de spelleider blijven alle deelnemers onbeweeglijk staan in de houding waar ze net stonden. De deelnemer die zich het langst niet beweegt wint.

basisonderwijs.online

Samenwerken

Samenwerken

Cirkels en vierkanten: Dit spel doe je in tweetallen. Je hebt samen 1 vel papier en allebei een potlood. De een mag alleen cirkels tegen en de ander alleen vierkanten. Je gaat nu samen een tekening maken zonder te praten. Om de beurt mag de 1 een cirkel en de ander een vierkant tekenen. Aan het eind overleg je wat het zou kunnen voorstellen.

basisonderwijs.online

Samenwerken

Oneindige lijn: Per tweetal krijg je een vel papier en potlood. Je maakt samen een tekening, maar zodra het potlood het papier raakt mag het er niet meer vanaf. Je mag niet met elkaar praten en als de leerkracht een seintje geeft wissel je van tekenaar. Daarna samen bedenken wat de tekening voorstelt.

basisonderwijs.online

Spelling

Spelling

Flitsen: dit kan in tweetallen; de een schrijft een woord goed over en laat het aan de ander zien die schrijft het woord zelf ook weer goed op. Daarna controleren.

basisonderwijs.online

Spelling

Lettergrepen: Schrijf een woord uit het woordpakket op maar verdeel het woord in lettergrepen.

basisonderwijs.online

Spelling

Piramide: Kies een woord uit het woordpakket. Schrijf eerst de eerste letter op, daaronder de eerste twee enz. tot het hele woord er staat.

basisonderwijs.online

Spelling

Op tafel: laat de leerlingen de woorden eerst op tafel schrijven voor ze het in hun schrift schrijven.

basisonderwijs.online

Spelling

Gekleurd: Laat de leerlingen een werkblad in hun werkboek maken waarbij ze elk woord een andere kleur geven.

basisonderwijs.online

Spelling

Bingo: laat alle leerlingen 6 spelling woorden opschrijven. Jij noemt elke keer een woord. Wie het eerst bingo heeft en alle woorden goed heeft opgeschreven wint.

basisonderwijs.online

Spelling

Raden: doe dit klassikaal, in teams of in tweetallen. Iemand schrijft het spelling woord op maar laat een paar letters weg. De anderen moeten het woord goed opschrijven.

basisonderwijs.online

Spelling

Dobbelsteen: gooi om de beurt. Het getal dat je gooit zoveel spellingwoorden moet je opschrijven. Wie heeft het eerst 20 woorden opgeschreven.

basisonderwijs.online

Spelling

Vragen: Bedenk vragen bij een spellingwoord.

basisonderwijs.online

Spelling

Hussel: Dit kan klassikaal, in teams of in tweetallen. Schrijf een woord op, maar hussel alle letters door elkaar. De anderen moeten het woord goed opschrijven.

basisonderwijs.online

Spelling

Een zin schrijven. De zin is "Als ik een ... was, dan zou ik"..... Schrijf een spellingwoord op en de leerlingen bedenken het einde van de zin.

basisonderwijs.online

Spelling

Zeeslag. Gebruik het zeeslag werkblad. Elk kind schrijft 5 spellingwoorden op. De ander probeert deze spellingwoorden te vinden op de manier, zoals ook in gewoon zeeslag het geval is.

basisonderwijs.online

Spelling

Woordgolf. De leerkracht zet een woord van 4 letters op het bord. De leerlingen proberen naar een ander woord te komen door elke keer 1 letter te veranderen. Op welk woord komt iedereen uit na 5 woorden en na 10 enz.

basisonderwijs.online

Spelling

Alfa-bet-er-weter: De leerkracht begint met een makkelijk woord. bijv man. Een leerling noemt dan de losse letters. M-a-n. De leerling die daarna aan de beurt komt moet die letters op alfabetische volgorde zeggen. Lukt dit ook met moeilijkere woorden?

basisonderwijs.online

Stellen

Stellen

De leerkracht geeft of leest een bladzijde van een verhaal voor. De leerlingen maken het verhaal verder af.

basisonderwijs.online

Stellen

Wat zal je doen? Er worden 2 groepen gemaakt. De kinderen van de eerste groep schrijven een zin met “ Wat zal je doen als ...” de andere groep schrijft een zin met “ Ik zou ...” De papiertjes worden in twee dozen verzameld. Om de beurt wordt er een vraag en een antwoord gepakt. Dat wordt lachen!

basisonderwijs.online

Stellen

Alle kinderen krijgen een papiertje waar ze een zelfstandig naamwoord opschrijven. De blaadjes worden opgehaald en in een doos gedaan. Dan beginnen de leerlingen een verhaal te schrijven.

Om de 2 minuten leest de leerkracht 1 zelfstandig naamwoord voor. De kinderen moeten dat woord in hun volgende zin toepassen.

basisonderwijs.online

Stellen

Vervolgverhaal. Met de klas een verhaal maken. Om de beurt bedenkt iemand een zin.

basisonderwijs.online

Tekstbegrip

Tekstbegrip

Dobbelen: In de klas wordt een tekst gelezen en nabesproken. Daarna krijgen de kinderen per groepje 2 dobbelstenen. Eentje met 'wie, wat, waar, wanneer, hoe, waarom' en een met 'is, kan, doet, wil, heeft, zal.' Door het gooien van de dobbelstenen wordt een vraag over de tekst gemaakt. De anderen in het groepje proberen de vraag te beantwoorden.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Voorkennis activeren

Denken - delen - uitwisselen. De leerkracht geeft een opdracht of stelt een vraag. De leerlingen krijgen 1 a 2 minuten om over een antwoord na te denken. Daarna overleggen in tweetallen. Tenslotte klassikaal uitwisselen.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Woordweb: Elk groepje krijgt een vel papier, met een cirkel in het midden. In die cirkel staat het onderwerp. De leerlingen schrijven / tekenen om de beurt iets over het onderwerp. Elk groepslid krijgt een eigen kleur pen om te kunnen zien wat de inbreng van iedere leerling is. Als dat klaar is geven de leerlingen met pijlen de relaties tussen de begrippen / tekeningen weer. Daar mag ook weer iets geschreven worden. Daarna licht 1 leerling uit het groepje hun woordweb toe.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Sneeuwbaaleffect: De leerlingen schrijven 1 ding op van wat ze weten of geleerd hebben over het onderwerp. Frommel het papier op tot een bal als je klaar bent. Verzamel de ballen van iedereen, schud ze door elkaar en deel ze daarna uit. Als je een sneeuwbal hebt, maak dan deze open, lees wat erop staat en frommel hem weer op en doe weer bij elkaar. Zo kan je een aantal keer doorgaan.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

De leerkracht stelt een vraag of geeft een opdracht. De leerlingen vormen tweetallen en wisselen beurtelings, antwoorden uit. Daarna bespreken de tweetallen deze ideeën. Vervolgens vorm je viertallen waarbij de verschillende tweetallen nagaan welke van hun ideeën uniek waren. Dit wordt gedeeld met de klas.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

De leerkracht stelt een vraag of geeft een opdracht. De leerlingen vormen tweetallen en wisselen beurtelings, antwoorden uit. Daarna bespreken de tweetallen deze ideeën. Vervolgens vorm je viertallen waarbij de verschillende tweetallen nagaan welke van hun ideeën uniek waren. Dit wordt gedeeld met de klas.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Genummerde koppen bij elkaar. De leerkracht stelt een vraag. De leerlingen weten welk getal ze in hun team zijn. Ze denken eerst zelf na over het probleem, als de leerkracht het signaal 'koppen bij elkaar' geeft dan overleggen ze hun antwoorden. De leerkracht noemt daarna een nummer wat het antwoord op de vraag geeft.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Brainstorm. Elk groepje krijgt een kaartje met daarop een woord of onderwerp. Leerling 1 bedenkt zoveel mogelijk woorden die te maken hebben met woord op het kaartje.

Als hij niets meer weet geeft hij hem door aan de volgende die gaat ook woorden bedenken, die nog niet gezegd zijn. Daarna komt leerling 3. Leerling 4 houdt bij hoeveel woorden er zijn bedacht. Daarna weer een nieuwe kaartje en kijk vervolgens of ze hier meer woorden bij kunnen bedenken.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Laat de leerlingen in groepjes staan of rondlopen. Zodra je een signaal geeft, vormen de leerlingen een groepje met de leerlingen die in de buurt staan. Vervolgens wordt iets genoemd dat moet worden uitgebeeld door het hele groepje. Daarna weer uit elkaar en een nieuwe opdracht.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Mix - bevries - groep. Iedereen staat op en loopt door de klas om te mixen. Als de leerkracht roept: Bevries, staat iedereen stil, klaar om groepen te vormen. De leerkracht stelt een vraag en aan de hand van het antwoord worden er groepen gevormd. Bijv. 'Hoeveel letters zitten er in het woord chocola?' Nu weten de leerlingen dat ze groepen van 7 moeten vormen. De leerlingen die nergens bij horen zijn "gevonden voorwerpen". Deze kinderen moeten de volgende keer in een groepje komen.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Wie ben ik? kinderen krijgen een kaartje op hun rug / voorhoofd met een woord / getal / som dat te maken heeft met het vak. Door middel van ja / nee vragen te stellen moeten ze erachter komen wat er op hun kaartje staat.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Alle leerlingen verspreiden zich onafhankelijk van elkaar in het lokaal. Als de leerkracht 'sta stil' roept dan stopt iedereen. Elke leerling vormt een duo met degene die het dichtst bij staat. De leerkracht stelt een vraag of geeft een opdracht. De duo's wisselen hun antwoorden uit.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Quiz: Elk groepje / tweetal / leerling bedenkt een paar vragen over de leerstof. De leerkracht verzamelt deze en maakt hier een quiz van (eventueel met behulp van Kahoot of Plickers)

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Twee vergelijk: De leerlingen maken dezelfde opdracht, daarna vergelijken ze de antwoorden met elkaar. Zit er verschil in dan kijken ze samen wat het juiste antwoord zou moeten zijn.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Doe mij na: De kinderen zitten in tweetallen, maar kunnen elkaar niet zien (map tussen de tafels). Ze hebben hetzelfde materiaal op hun tafel (blokjes, puzzel, pen en papier). De zender maakt iets op zijn tafel en gaat door middel van het te beschrijven, proberen te zenden naar de ander. De ander probeert het na te maken door middel van de aanwijzingen van de ander.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Tweetal coach: Dit wordt gedaan in tweetallen. De ene leerling maakt een opdracht, de andere leerling kijkt mee hoe het gemaakt wordt en of dit goed is. Hij controleert het antwoord, is het goed dan draaien de rollen om, anders helpt de coach met het goede antwoord te vinden en wisselen daarna de rollen om.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Interview: Dit wordt gedaan in tweetallen. De leerlingen bedenken vragen die ze aan de ander willen stellen over de leerstof en schrijven deze op. De ene leerling interviewt de ander. Daarna wisselt het om. De bevindingen kunnen kort klassikaal uitgewisseld worden.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Rondpraat: De leerkracht geeft een opdracht. Om de beurt mag elk lid van het team een antwoord geven. Tot er geen antwoorden meer zijn of iedereen een keer is geweest. Daarna wordt er kort klassikaal gedeeld.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Placemat: iedere groep krijgt een vel papier. Met een rechthoek in het midden en 4 vakken eromheen. In elk vak schrijven de groepsleden hun ideeën op. Daarna wisselen ze hun ideeën uit en het beste idee / antwoord wordt in het midden opgeschreven en klassikaal gedeeld.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Binnen - buitenkring. Twee cirkels maken met kinderen die naar elkaar kijken. De leerkracht geeft een opdracht. Binnen- en buitenkring wisselen uit. Daarna verschuift de buitenkring een aantal kinderen door en dan wordt er of een nieuwe vraag of weer dezelfde vraag gesteld en wordt er weer uitgewisseld. Dit gaat een aantal keren door.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Pictionary: Teken zo snel mogelijk iets op een blaadje / bord. Kan in teams en klassikaal gespeeld worden. De rest raadt wat er getekend wordt. Kan bijv. ook met liedjes of thema-woorden.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Leerslang: De klas wordt in twee rijen gesplitst. De achterste heeft pen en papier. De eerste van de slang krijgt een kaartje met een vraag. Die moet hem beantwoorden en het antwoord naar achter doorfluisteren. Als het antwoord helemaal naar achteren doorgefluisterd is, schrijft de achterste hem op en levert het antwoord in. Daarna gaat deze leerling vooraan staan en zo wisselt het door tot iedereen een keer is geweest.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Dilemma's. Bedenk dilemma's die passen bij de les. Laat de leerlingen in groepjes elke keer een dilemma kiezen en dan aan elkaar vertellen waar ze voor kiezen en waarom. Dit kunnen soms best rare dilemma's zijn, bijv. Zou je liever een kikker of een salamander zijn? Ook leuk als teambouwer. Kijk daarvoor naar dilemmaopdinsdag.nl voor ideeën.

basisonderwijs.online

Voorkennis activeren

Gebroken woorden: Maak vier zinnen. Knip die per woord in stukken en verdeel de stukken over 4 enveloppen. Elke leerling van het team krijgt een envelop en moet een zin vormen. Ze mogen alleen niet praten, dus je moet zelf kijken wat er bij jouw zin past en wat bij de andere zinnen. Wel groepje lukt het om 4 goede zinnen te krijgen.

basisonderwijs.online

Voorkennis ophalen

Voorkennis ophalen

Aanvuloefening: Hang een aantal aanvulzinnen (bijv. 'In de 20ste eeuw gebeurde er.....'). Leerlingen mogen op de flappen erbij schrijven of post-its erop plakken. Bespreek daarna na wat er opgezet is.

basisonderwijs.online

Voorkennis ophalen

ABC: Per team heb je een groot vel nodig. De leerlingen schrijven daar in twee kolommen alle letters van het alfabet op. Ze proberen daarna bij het onderwerp bij elke letter een woord te bedenken. Als de tijd om is of alle groepjes klaar zijn mag je bij andere groepjes kijken wat zij hebben ingevuld en eventueel opheldering vragen.

basisonderwijs.online

Waarneming

Waarneming

Wie heeft het meest? Iedereen loopt op muziek door de ruimte en kijkt goed naar de andere leerlingen. Voorafgaand heeft de leerkracht een kijkopdracht gegeven. Bijv. Wie draagt de meeste sieraden? Wie heeft het meeste zwart aan? Wie heeft de langste haren? De leerlingen lopen rond tot de muziek stopt. Daarna gaan ze bij degene staan met de hand op de schouder van wie zij vinden dat die het beste aan de vraag voldoet.

basisonderwijs.online

Waarneming

Wie heeft het? Iemand bedenkt een uiterlijk kenmerk en gaat de klas rond. Bijv. 'blauw t-shirt'; Piet heeft het, Maaïke niet, Sven niet enz. De andere leerlingen raden wat het kenmerk zou kunnen zijn. Wie het als eerste heeft geraden mag een nieuw kenmerk bedenken. Je kan ook twee kenmerken combineren.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Woordenschat

Galgje: Laat de leerlingen woorden raden door middel van galgje. Dit kan op het bord of in tweetallen / teams.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Snelle vragen: In tweetallen gaan de leerlingen zoveel mogelijk vragen bedenken bij het antwoord dat de leerkracht op het bord zet.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Kruiswoordpuzzel: Laat de leerlingen zelf een kruiswoordpuzzel maken bij de themawoorden, met omschrijvingen over het woord.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Raad de betekenis: De leerkracht noemt een, voor de leerlingen onbekend, woord. Alle leerlingen schrijven op wat ze denken dat het betekent. Dit wordt op het bord gehangen. Daarna per groepje bepalen wat ze denken. Als laatste geeft de leerkracht de betekenis.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Teken mijn woorden: Dit spel doe je in tweetallen: 1 leerling tekent de ander beschrijft. Alle tekenaars gaan met hun rug naar het bord zitten. Daar wordt een woord op geschreven die de andere kinderen gaan beschrijven. Maar ze moeten ervoor zorgen dat de tekenaar het zo goed mogelijk tekent zonder te zeggen wat het is. Dus alleen aanwijzingen zoals: teken een cirkel in de linkerbovenhoek.

basisonderwijs.online

Woordenschat

De keizer van China. De leerkracht zegt: "De keizer van China houdt wel van thee, maar niet van koffie". Door vragen te stellen, moeten de kinderen achter de wensen van de keizer komen. Vragen mogen alleen met ja of nee beantwoord worden. De keizer houdt alleen van dingen met vier letters. Je kan ook andere criteria bedenken.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Charades. De leerlingen beelden alleen of samen samengestelde woorden uit zoals dropveter.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Geen ja / nee. De leerkracht nodigt een leerling uit voor een gesprek maar het kind mag niet antwoorden met ja of nee.

basisonderwijs.online

Woordenschat

De leerkracht schrijft een lang woord op het bord. De leerlingen proberen met de letters uit dit woord zoveel mogelijk andere woorden te bedenken. Aan het eind inventariseren welke woorden er bedacht zijn.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Woorden maken: laat de leerlingen zoveel mogelijk bestaande woorden bedenken die beginnen met het woord 'school' (vele andere woorden mogelijk) als je er 10 hebt, mag je stoppen en steek je hand op. Wie is hier het snelst in?

basisonderwijs.online

Woordenschat

Laat leerlingen zelf een rebus bedenken, Dit kan ook met de woordenschat woorden op een spelling categorie.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Verschil en overeenkomst: De groepsleider noemt 2 woorden op die, op het eerst gezicht, niets met elkaar te maken hebben. De teams bedenken overeenkomsten en verschillen tussen de twee woorden. Beloon de creatiefste antwoorden.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Geheimtaal: Laat de verschillende teams een geheimtaal voor een ander team maken. Kan het team erachter komen zonder sleutel?

basisonderwijs.online

Woordenschat

afkortingen: Bedenk nieuwe betekenissen voor bestaande afkortingen.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Vier letter Lingo: Een leerling neemt een woord van vier letters in gedachten. De andere leerlingen proberen te raden wel woord dit is. De leerlingen mogen alleen raden door een ander 4 letter woord te noemen. Dan kan de andere leerling zeggen welke letters er in zitten en welke op de goede plek staan. Dit kan natuurlijk ook met meer letters gespeeld worden.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Maak een vertelboom aan de hand van een thema. Lege boom beplakken met allerlei woorden en plaatjes die bij het thema passen.

basisonderwijs.online

Woordenschat

Speel een woordraadspelletje. Iemand omschrijft een woord en de rest moet raden welk woord het is. Varianten door woorden uit te beelden of ja nee vragen stellen om achter het woord te komen.

basisonderwijs.online

Zelfstandige inoefening

Zelfstandige inoefening

Collage: Laat de leerlingen in teams een collage maken van de les of hoofdstuk wat ze gemaakt hebben. Laat ze hem daarna toelichten.

basisonderwijs.online